

**“UMUMIY PEDAGOGIKA”
FANIDAN SEMINAR
MASHG'ULOTLARINI BAJARISH
BO'YICHA METODIK KO'RSATMA**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
"PEDAGOGIKA" KAFEDRASI**

**"UMUMIY PEDAGOGIKA" FANIDAN
SEMINAR MASHG'ULOTLARINI
BAJARISH BO'YICHA METODIK
KO'RSATMA**

**"Durdona" nashriyoti
Buxoro – 2021**

Ushbu metodik qo'llanmada O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risidagi qonun" talablari asosida "Xorijiy til va adabiyot ta'lim yo'nalishlari talabalarining "Umumiy pedagogika" fanidan seminar mashg'ulotlarini tashkil etish va bajarish bo'yicha masalalar batafsil yoritib berilgan.

Tuzuvchilar:

**Fayziyeva Umida Asadovna
Saidnazarova Gulshan Bolta qizi
Ramazonova Feruza Xudoynarovna**

Taqrizchilar:

**K.Ro'ziyeva, TIQXMMI Buxoro filiali "Ijtimoiy gumanitar fanlar, jismoniy tarbiya va sport" kafedrası o'qituvchisi
O.U.Qurbonova, BuxDU "Pedagogika" kafedrası katta o'qituvchisi**

Metodik qo'llanma BuxDU o'quv-metodik kengashining 29-dekabr 2020-yildagi 5-sonli yig'ilish qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

Ushbu metodik qo'llanmada O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risidagi qonun" talablari asosida "Xorijiy til va adabiyot ta'lim yo'nalishlari talabalarining "Umumiy pedagogika" fanidan seminar mashg'ulotlarini tashkil etish va bajarish bo'yicha masalalar batafsil yoritib berilgan.

Tuzuvchilar:

**Fayziyeva Umida Asadovna
Saidnazarova Gulshan Bolta qizi
Ramazonova Feruza Xudoynarovna**

Taqrizchilar:

**K.Ro'ziyeva, TIQXMMI Buxoro filiali "Ijtimoiy gumanitar fanlar, jismoniy tarbiya va sport" kafedrası o'qituvchisi
O.U.Qurbonova, BuxDU "Pedagogika" kafedrası katta o'qituvchisi**

Metodik qo'llanma BuxDU o'quv-metodik kengashining 29-dekabr 2020-yildagi 5-sonli yig'ilish qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

KIRISH

Umumiy pedagogika fanidan amaliy mashg'ulotlarni bajarishga mo'ljallangan ushbu metodik ko'rsatmaning maqsadi - O'zbekiston Respublikasi ta'lim to'g'risidagi qonun vazifalaridan kelib chiqqan holda hozirgi zamon talablariga javob beradigan mutaxassislarni tayyorlashda ularning amaliy mashg'ulotlarni tashkillashtirish, o'quv mehnati va dam olish madaniyatini uyushtirishdir. O'zbekiston Respublikasi inson huquqlari va erkinliklariga og'ishmay rioya etilishini ta'minlaydigan demokratik huquqiy davlat hamda fuqarolar jamiyati qurishga, ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishga, jamiyatni ma'naviy yangilashga, jahon hamjamiyatiga uyg'unlashuvga qaratilgan yo'lni tanlab oldi. Mamlakatning o'ziga xos mentalitetini hisobga olgan holda O'zbekiston tanlab olgan o'z rivojlanish modeli, shunga olib keldiki, ijtimoiy-siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy hayotning taraqqiy etgan mamlakatlarda umume'tirof etgan tamoyillari hamda me'yorlari hukmron va muqarrar xususiyat kasb etib, ular respublikaning nafaqat hozirgi holatini, balki uning taraqqiyotini belgilaydi. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev "Biz farzandlarimizning barkamol ruhiy dunyosi uchun, ularning ma'naviy-axloqiy jihatdan yetuk, jismonan sog'lom bo'lishi uchun doimo qayg'urishimiz zarur" deb ta'kidlab o'tdilar. Insonni har tomonlama tarbiyalash insoniyatning azaliy orzusi bo'lib, ajdodlarimiz ma'rifat va madaniyatni qanday qilib yosh avlodlarga o'rgatish, ularni komillikka etaklash yo'llari, qonun-qoidalarini izlaganlar. Insonlarning ma'rifatli va ma'naviy komil bo'lishi - pedagogika fanining asosiy maqsadidir. Umumiy pedagogika fanining bosh masalasi, predmeti ta'lim - tarbiya, shaxsni har tomonlama shakllantirishdir. Tarbiyadagi keng ma'no ta'lim, rivojlanish, ma'lumot bilan bog'langan holda barkamol insonni voyaga etkazishdir. Seminar (amaliy) mashg'ulotlarni olib borish - topshiriqlarni individual tarzda yoki guruhda bajarilishi, vaziyatli ishlama - keys-stadilar usuli, nazariy bilimlar asosida bilimlar va ko'nikmalarni chuqurlashtirishga yo'naltirilgan amaliy opshiriqlarni bajarilishidir.

KIRISH

Umumiy pedagogika fanidan amaliy mashg'ulotlarni bajarishga mo'ljallangan ushbu metodik ko'rsatmaning maqsadi - O'zbekiston Respublikasi ta'lim to'g'risidagi qonun vazifalaridan kelib chiqqan holda hozirgi zamon talablariga javob beradigan mutaxassislarni tayyorlashda ularning amaliy mashg'ulotlarni tashkillashtirish, o'quv mehnati va dam olish madaniyatini uyushtirishdir. O'zbekiston Respublikasi inson huquqlari va erkinliklariga og'ishmay rioya etilishini ta'minlaydigan demokratik huquqiy davlat hamda fuqarolar jamiyati qurishga, ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishga, jamiyatni ma'naviy yangilashga, jahon hamjamiyatiga uyg'unlashuvga qaratilgan yo'lni tanlab oldi. Mamlakatning o'ziga xos mentalitetini hisobga olgan holda O'zbekiston tanlab olgan o'z rivojlanish modeli, shunga olib keldiki, ijtimoiy-siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy hayotning taraqqiy etgan mamlakatlarda umume'tirof etgan tamoyillari hamda me'yorlari hukmron va muqarrar xususiyat kasb etib, ular respublikaning nafaqat hozirgi holatini, balki uning taraqqiyotini belgilaydi. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev "Biz farzandlarimizning barkamol ruhiy dunyosi uchun, ularning ma'naviy-axloqiy jihatdan yetuk, jismonan sog'lom bo'lishi uchun doimo qayg'urishimiz zarur" deb ta'kidlab o'tdilar. Insonni har tomonlama tarbiyalash insoniyatning azaliy orzusi bo'lib, ajdodlarimiz ma'rifat va madaniyatni qanday qilib yosh avlodlarga o'rgatish, ularni komillikka etaklash yo'llari, qonun-qoidalarini izlaganlar. Insonlarning ma'rifatli va ma'naviy komil bo'lishi - pedagogika fanining asosiy maqsadidir. Umumiy pedagogika fanining bosh masalasi, predmeti ta'lim - tarbiya, shaxsni har tomonlama shakllantirishdir. Tarbiyadagi keng ma'no ta'lim, rivojlanish, ma'lumot bilan bog'langan holda barkamol insonni voyaga etkazishdir. Seminar (amaliy) mashg'ulotlarni olib borish - topshiriqlarni individual tarzda yoki guruhda bajarilishi, vaziyatli ishlama - keys-stadilar usuli, nazariy bilimlar asosida bilimlar va ko'nikmalarni chuqurlashtirishga yo'naltirilgan amaliy topshiriqlarni bajarilishidir.

1. SEMINAR - TA'LIMNI TASHKIL ETISH SHAKLI

Seminar - bu ta'lim beruvchini ta'lim oluvchilar bilan faol suhbatga kirishishiga yo'naltirilgan, nazariy bilimlarni amaliy faoliyatda amalga oshirish uchun sharoitni ta'minlovchi, mashg'ulotni o'qitish shaklidir.

Seminar mashg'ulotining didaktik maqsadlari quyidagilardan iborat:

- ❖ Bilimlarni, chuqurlashtirish, tizimlashtirish, mustahkamlash.
- ❖ Bilimlarni tekshirish va nazorat qilish.
- ❖ Kitob bilan mustaqil ishlash ko'nikma va malakalarini singdirish.
- ❖ Nutq madaniyatini rivojlantirish.
- ❖ O'z fikrida daliliy turish ko'nikmasini shakllantirish.
- ❖ Tinglovchilarni savollariga javob berish ko'nikmasini shakllantirish.

- ❖ Boshqalarni tinglash, savollar berish ko'nikmasini shakllantirish.

Ta'lim beruvchi seminarni samarali o'tkazish uchun quyidagilarni hisobga olish zarur:

- ❖ o'zining tayyorgarligi, bunda savol va javob texnikasiga ega bo'lishi;
- ❖ o'quv guruhining holati: uning motivatsiyasi, uning tashkil etish xususiyati;
- ❖ o'quv jarayonining texnik jihozlanishi.

Seminar mashg'ulot rejasi asosiy materialni qamrab olishi va qisqa, aniq, tushunarli bo'lishi zarur.

Ular tasdiqlovi va savolli shaklda ham ifodalanishi mumkin. Qoidagi muvofiq seminar mashg'ulotiga 4-6 savollar olib chiqiladi.

2. SEMINAR TURLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI

Suhbat- seminar. Eng ko'p tarqalgan tur hisoblanib, reja bo'yicha ochiq suhbat shaklda o'tkaziladi, ya'ni qisqa talabalarni so'zga chiqishlari va o'qituvchini yakunidan iborat bo'ladi.

Talabalarni seminar rejasi savollari bo'yicha tayyorlanib kelishlari nazarda tutiladi.

Ma'ruza va referatlarni eshitish va muhokama qilish-seminar

MUNDARIJA

Kirish	3
1. Seminar - ta'limni tashkil etish shakli	4
2. Seminar turlari va ularning xususiyatlari	4
3. Seminar darsi va uning o'quv jarayonida tutgan o'rni.	5
4. Seminar va amaliy-tajriba ishlar shaklidagi mashg'ulotlar.	6
5. Seminar darsini texnologik yondoshuv asosida tashkil qilish	7
6. Seminar dars jarayonida modellashtiruvchi o'yinlarni qo'llash	7
7. O'yin usulidan foydalanish yo'llari	8
Ilova	92
Umumiy pedagogika fanidan seminar mashg'ulotlarini o'tkazishga oid test topshiriqlari	102
Seminar mashg'ulotiga qo'llaniladigan izohli lug'atlar	112
Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati	117

**“UMUMIY PEDAGOGIKA” FANIDAN SEMINAR
MASHG’ULOTLARINI BAJARISH BO’YICHA METODIK
KO’RSATMA**

Muharrir: A. Qalandarov
Texnik muharrir: G. Samiyeva
Musahhih: Sh. Qahhorov
Sahifalovchi: M. Ortiqova

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 11.06.2021. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog’ozi. Bosma tobog’i 7,5. Adadi 100. Buyurtma №165.

“Sadridin Salim Buxoriy” MCHJ
“Durdona” nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko’chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

“Sadridin Salim Buxoriy” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko’chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45

29.12.2020

Бухоро шаҳри

КУН ТАРТИБИ:

4. Турли масалалар.

Педагогика факультети Педагогика кафедраси ўқитувчилари У.Файзиёва Г.Саидназарова ҳамда Ф.Рамазонованинг “Умумий педагогика” фанидан семинар машғулотларни бажариш бўйича методик қўлламасини нашрга тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

Г.Тоирова (кенгаш котибаси) - Педагогика факультети Педагогика кафедраси ўқитувчилари У.Файзиёва Г.Саидназарова ҳамда Ф.Рамазонованинг “Умумий педагогика” фанидан семинар машғулотларни бажариш бўйича методик қўлламасини нашрга тайёрлаганлигини маълум қилди. Ушбу қўлланмага: БухДУ Педагогика кафедраси катта ўқитувчиси У.Қурбонов ТИҚХММИ Бухоро филиали Ижтимоий гуманитар фанлар, жисмоний тарбия ва спорт кафедраси ўқитувчиси К.И.Рўзиевалар томонидан ижобий баҳо берилганлигини таъкидлади. Методик қўлланма муҳокамаси ҳақидаги Педагогика факультети (2020 йил 26 ноябрь) ва Педагогика кафедрасининг (2020 йил 21 ноябрь) йиғилиш қарори билан таништирди.

Юқоридагиларни инобатга олиб ўқув-методик кенгаш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Педагогика факультети Педагогика кафедраси ўқитувчилари У.Файзиёва Г.Саидназарова ҳамда Ф.Рамазонованинг “Умумий педагогика” фанидан семинар машғулотларни бажариш бўйича методик қўлламасини нашрга тавсия этилсин.

Ўқув-методик кенгаш раиси
Ўқув-методик кенгаш котибаси

Даминов М.И.
Тоирова Г.И.

Кўчирма аслига туғри:

Ўқув-методик кенгаш котибаси

Тоирова Г.И.